

Свет вакол нас

І сказаў Бог: да народзіць зямля зеляніну, траву, што сее насенне, дрэва пладавітае, якое прыносіць па родзе свайму плод, у якім насенне яго на зямлі. І стала так. І убачыў Бог, што гэта добра.

Расліны, што гэта?

ВОДАРАСЦІ або БАГАВІННЕ

ЛШАЙНІКІ

MOXI

ПАПАРАЦЬ

ИГЛИЧНЫЕ

КВЕТКАВЫЯ

МОХІ

ВОДАРАСЦІ

ЛІШАЙНИКІ

ІГЛІЧНЫЯ

**Расліны
бываюць**

ПАПАРАЦЬ

КВЕТКАВЫЯ

Правер сябе

мохі

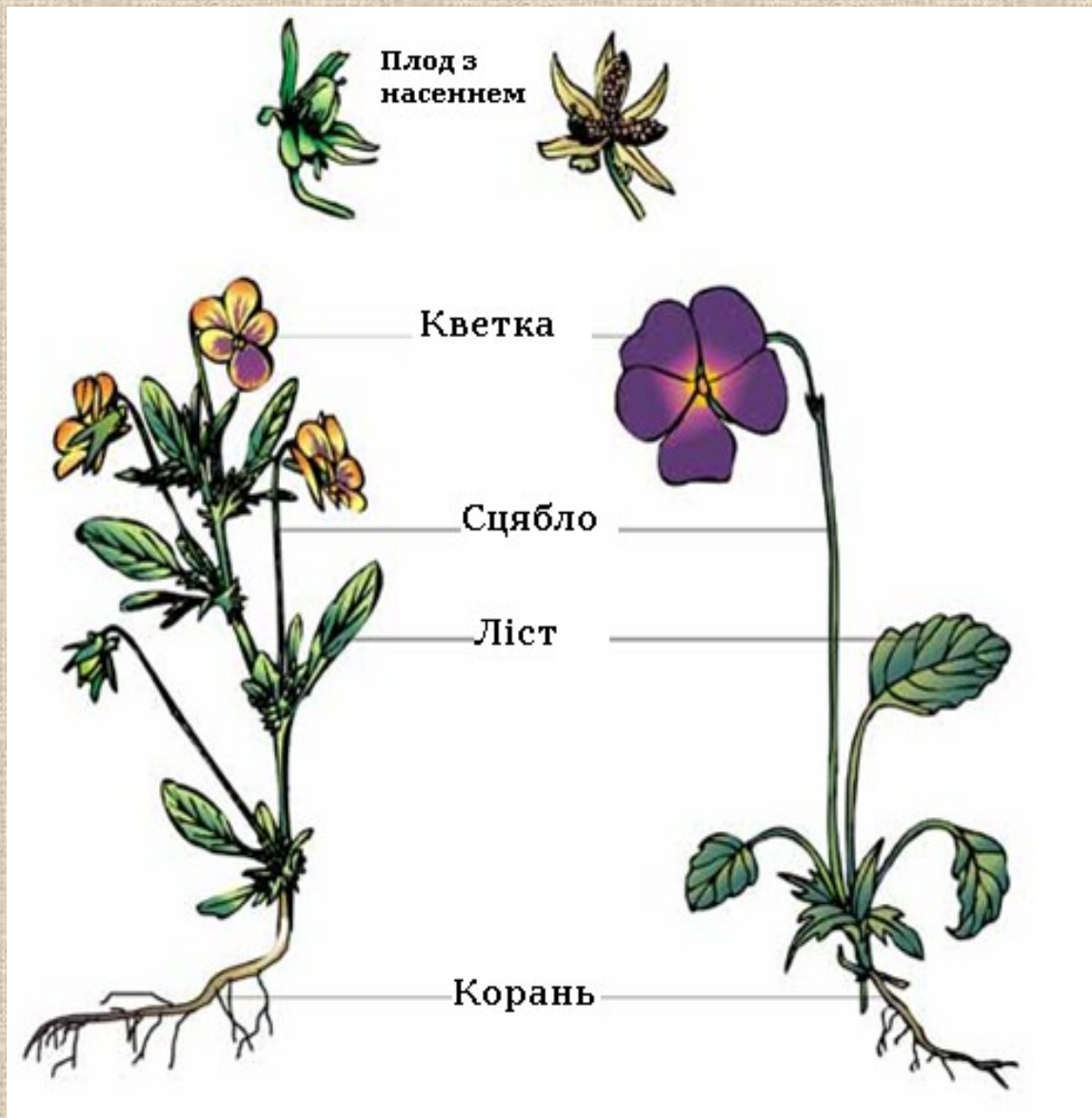
папараць

водарасці

**Што агульнага ў
розных раслін?**

**Часткі
расліны –
гэта карань,
сцябло,
ліст, кветка,
плод з
насеннем.**

Корань

З дапамогай
каранёвых
валасінак расліны
атрымліваюць з
глебы ваду і
раствораныя ў ёй
пажыўныя рэчывы.

ДУБ

БЕРЕЗА

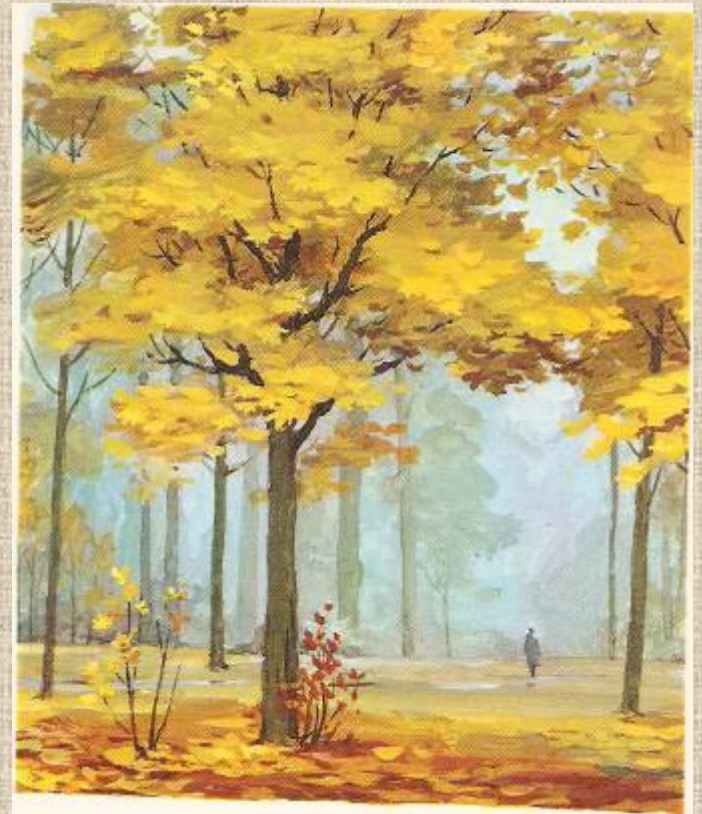
Карані ўмацоўваюць расліны ў глебе. У старога шматгадовага дуба карані сыходзяць у глыб зямлі на 15 і больш метраў. У бярозы і елкі карані прарастаюць не так глыбока.

Ядомыя карэньчыкі

Сцябло

Сцеблы розных раслін неаднолькавыя. У травяністых раслін сцеблы мяккія, сакавітыя. У дрэў і хмызнякоў – цвёрдыя. Драўніну выкарыстоўваюць у вытворчасці паперы, а таксама шматлікіх матэрыялаў.

жыта

гарох

Ліст

Разнастайныя і лісце раслін. Лісце хвої і ядлоўца завуцца ігліцай. А самі гэтыя расліны іглічнымі. Лісце раслін утвараюць карысныя рэчывы і насычаюць паветра кіслародам.

сасна

ядловец

Клеюцца лісточкі, зялёныя почкі
З белаю карою стаіць пад гарою.

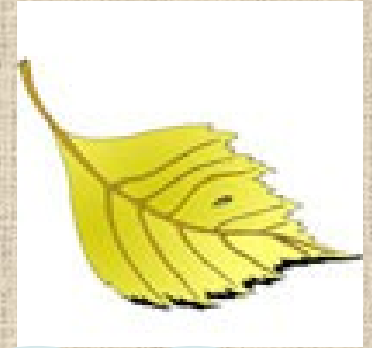
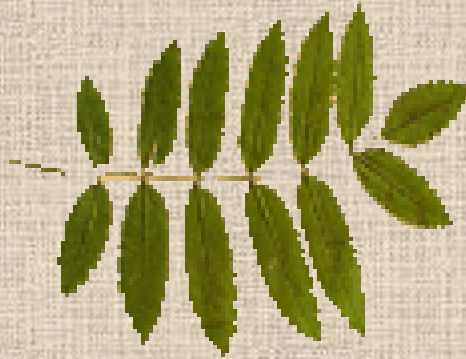
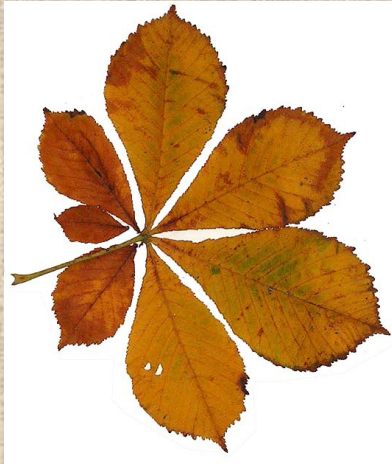
**Што за дрэва стаіць-
Ветру няма, а ліст
дрыжыць.**

Вясной зелянела, летам
загарала,
Восенню з'явіліся чырвоныя
каралі.

**З невялікай бочкі вылез,
Карэньчыкі пусціў і вырас,
Стаў высокім я да зорак,
Кармлю дзікоў я і вавёрак.**

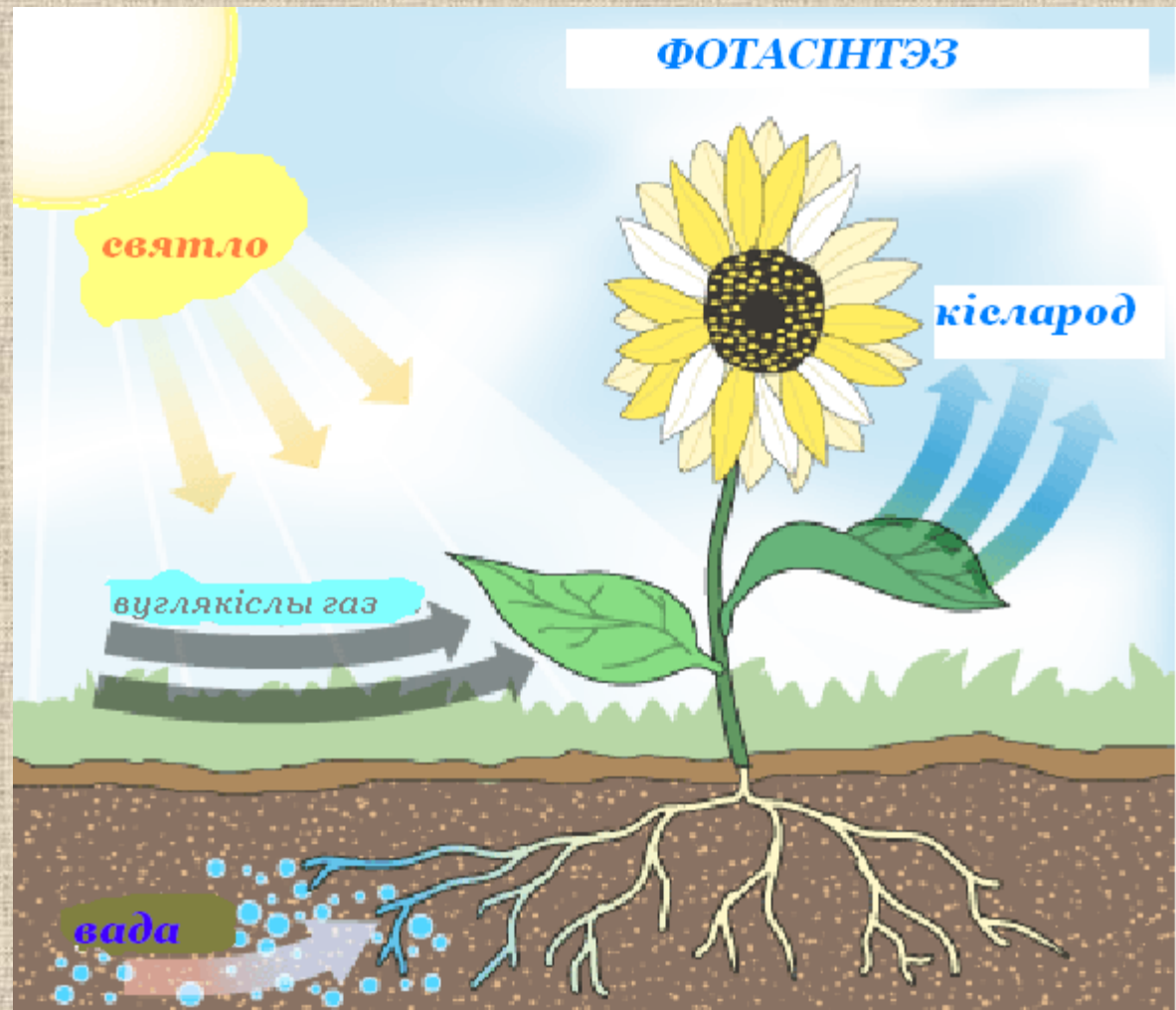

**Якія лісты
простыя, якія
складаныя?**

У зялёным лісце адбываюцца дзіўныя ператварэнні. З вуглякіслага газу, сонечнага святла і вады ліст выпрацоўвае арганічныя пажыўныя рэчывы, з якіх будуецца арганізм раслін. Лісце вылучаюць у паветра значную колькасць кіслароду, якім дышаем мы і ўсе жывыя арганізмы.

Дзіўныя лісце гарлачыка Вікторыі , якая расце ў Паўднёвай Амерыцы. Яны бываюць каля 2 метраў у дыяметры. Такі ліст вытрымоўвае вялікі груз і не тоне.

Кветка

Кветкі у раслін таксама разнастайныя, яны звычайна прыгожыя і прыемна пахнуць. Гэтым яны прывабліваюць насякомых, якія іх апыляюць. З кветкі ўтвараецца плод.

Бяроза

Язмен

рамонак

лубін

Плады і насенне

Плады розных раслін непадобныя паміж сабой, але яны заўсёды ўтвораюцца на месцы кветак. У плодзе знаходзяцца насенне. Плады абараняюць семечка ад пашкодванняў, замярзання і засыхання. *Насенне дае жыццё новай расліне. Некаторае насенне можа захоўвацца і 10, 20, 40 і нават 100 гадоў.*

Віди плодоў

крылатка

сямянка

касцянка

гарэх

каробачка

боб

ягада

зярноўка

Крылатка

Ваўчкі

Клён

Дзьмухавец

Зярноўка

Пшаніца

Жыта

Касцянка

Сліва

Абрыкос

Чарэшня

Персік

Сямянка

Суніцы

Сланечнік

Скрыначка

Мак

Гарэх

Ляшчына

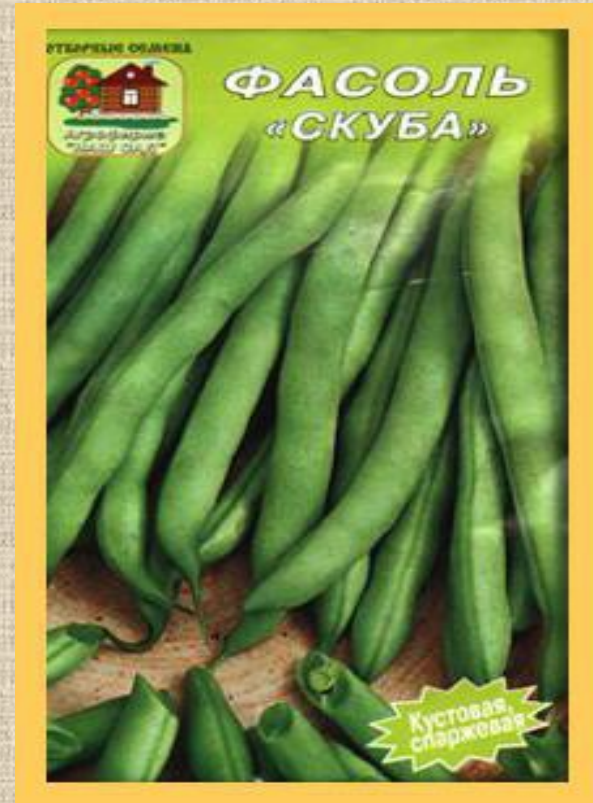
Грэцкі гарэх

Боб

Гарох

Фасоля

Ягада

Вінаград

Апельсін

Кавун

Памідор

Цытрына

Гарбуз